

Özgür Savaşçı Hocama

Sevgili Dedem,

Sayın Cemil Kılıç`a "Kızılbaşlık" konusunda yazdığımız cevabi yazıda, hiç de gereği yok iken, iki kez 600 yıldan fazladır Anadolu coğrafyasının da dışında üç kıtaya da zorlan kabullendirilen "Osmanlı Bektaşî Tarikat " anlayışı diye bir ifade kullanıyorsunuz. Daha birkaç gün önce Ali Haydar Gömek can ile yazışmalarda benzer konuya değinmiştik.

Anlaşılan o ki, Şah Hatayî haklı olmaya maalesef devam edecek:

Usul erkân bilmez nâdân elinden

Usul ağlar, erkân ağlar, yol ağlar

Bülbülün figânı gonca elinden

Bülbül ağlar, diken ağlar, gül ağlar.

Kâmil olanların bellidir yeri

Aşk yoluna koydum can ile seri

Hakk`ın didârını görelî beri

Derya ağlar, ırmak ağlar, göl ağlar.

Şah Hatayî`m neler gelir dilimden

Hakikat kuşağın çözme belinden

Nice özün bilmez derviş elinden

Hırka ağlar, tığ-bend ağlar, şal ağlar.

Benim bu nefese ekleyecek, genel olarak da bu konuda söyleyecek sözüm yoktur. Destur, eyvallah!

Dr. Özgür Savaşçı

(21.01.2009)

Sayın Savaşçı

Sizlerin tehzibi atfınıza cevap vermekte geç kaldığım için hoş göreceğinizi umuyorum. Evet söz konusu etmiş olduğunuz iletilerimde, tırnak içinde kullandığım "Osmanlı Bektaşî Tarikat " anlayışı cümlesinin sizlerin dikkatini çekmiş olması sevindirici, çünkü ben bu cümleyi "aleviyol ve tahtacılar" sitelerinde yazmaya başladığım tarihten itibaren hep kullanıyordum. Bundan da dikkatimi çeken şu gerçek çıkıyor; bu sitelere üye olan bizler, düşünceleri yalnızca kendi arkadaş veya özgün gurubumuz içinde dikkate değer buluyoruz. Bu da sizlerin Gömek`le yapmış olduğunuz yazışmalar da ve bana da yanıtladığımız açıklamada belirttiğiniz gibi aşîkar oldu. Bende bu konuda acizane görüşümü belirtmişim.

FİİLİ Ehl-i hak anlayışınıza Eyvallah. Destur verdiğiniz erkânı divanı tarikat mekanının yardımcıısı Hak ola. Dest-i velayetiniz dervişler darında da kabul ola. Men ki Desturumu aldığım DEDEGAN erkanın da PİR DARINA kabul bir mürit olam. Dar-ı Mansur divanına yüzüm sürem.Tacı devlet tarikatın, divan Hak-Muhammet-Ali erkanın divanı ola.

Evet asıl konuya dönecek olursak, derin bir deryanın hangi dalgasından başlamak büyük bir müşkülât ve meşrep gerektirir. Ne hatime, tefsiri şayan olan Hırkay-ı iradetinize cümleyi emsal ile itiraz etmek. Sayın Savaşçı, sizlere Bektaşîlik Tarihinin öz öğretilerini ve felsefî almayışını hatırlatmak veya öğretmek gibi bir ehl-i cehil olmadığımı özellikle belirtmek isterim. Lakin şahsıma münhasır olan cümleme atfeden iletinizde yer alan Şah Hatayî gibi tarihin ulu erenlerinden ve ozanlarından da ne anlamada feyiz alacağım ile ilgili olarak, yeteri derecede görgü ve yol erkan edebinin ne ifade ettiğini, bu ulu yolun bir kulu olarak fam etmeye çalışmakta olduğumu da belirtmek istiyorum. Bu ulu yolda satırlara almış bulunduğunuz gibi "İSM" ifadeleri sebebiyle Ehli Kamil`ler mürşitler divana davet edilmemelidir.

Düşüncelerimi özünde ifade eden cümlemin telef üzümler ile ilgili olarak şöyle bir geriye doğru hatırlatmada bulunmama müsaade ederseniz. Almanya da yaşadığınız için öncelikle birkaç sıralama vermek istiyorum. Prof. Jacob “ Beitragsun Kenntnis des Derwisch-Ordens der Bektaschis (1908), ayrıca DİE Bektasc-hijje”(1909), “Keşf ül esrar ve Def ül Aşrar” (Türkce 1873), ilk Bektaşilik anlayışının eleştirilerinin yapıldığı eserlerdir. Ben bu kalemlerin getirdiği ve Hurufi öğretilerinin kabul eden Bektaşilere saldırıları dahi kabul etmiyorum. Çünkü 1911 de özellikle Bektaşiler coğrafyasını dağılımını inceleyen İngiliz F.W.Hasluck’un görüşlerine dahil katılmıyorum.

Bundan sonraki tarihlerde, ülkemizde de çeşitli eserler yayınlandı öyle sanıyorum ki bunların çoğundan da haberdarsınız. Lakin Anadolu coğrafyasında ve Bektaşilik öğretilerinin yayıldığı diğer coğrafyalarda da ortaya çıkan sonuç; Anadolu Aleviliğiyle Bektaşilik anlayışının, Bektaşiliğin tarikatlaşma yapısındaki farklılıkların, öğretisi ve pratikler temelinde gerçek ilişkiler olarak bir birinden ne kadar da ayrı olduklarını günümüzdeki uygulamalarla dahi araştırmacılar ve yol erkan uygulamacıların ifadeleriyle aşıkaraştırmıştır. Bu konuların uzun ayrıntılara girmek burada mümkün değil.

Aşağıda özet konumlarıyla belirtmeye çalışacağım. Ayrıca Prof. Dr. Köprülüzade Fuat Bey tarafında 1923 Paris’te “Dinler Tarihi Uluslararası Kongresi’nde Bektaşiliğin kökenleri üzerine sunduğu tebliğ, tüm tarikatların arka planlarını anlayabilmek için Anadolu’nun dinsel tarihinin araştırılmasını zorunluluk olarak işaret etmesi ve 1918 yılında yayınlanan “İlk Mutasavvıf”ların basılmasından sonra yeni tarihsel bulguların bulunduğunu belirtmesi, çok kısa bir zaman ve olanakları kısıtlı akademik çalışmanın ardında ortaya çıkan öğretilerin farklılığı açısından çok çok önemli bir olaydır. Daha sonraları gerek Besim Atalay’ın *Bektaşilik ve Edebiyatı* ve gerekse Ahmet Rifkî’nin *Bektaşi Sırrı ile M.Tevfik Oytan’ın Bektaşiliğin İçyüzü* eserleri dürüstçe Bektaşiliği kaleme alan eserlerdir. Bu belirtmelerim Bektaşilik hakkında yazılanların binde biri bile değildir. Bağışlayın Benin bu cümleyle amaçladığım Bektaşiliğin Hünkara ait öz öğretilerinin hünkaranın ölümünden sonra özellikle Osmanlı İmparatorluğu tarafından nasıl bir “**Tarikat**” anlayışı ile biçimlendirildiğidir. Bu konuda örneklemeler ve alıntılarla devam etmek daha doğru olur kanısındayım. Bunları da sıralamaya devam edeceğim. Açıklama ve örneklemelerimi, süreçlerin dönüşümündeki değerlendirmelerle devam edeceğim ; bu nedenle konu kronolojisi iç içe girmiş gibi anlaşılmasın.

Sayın Savaşçı, Osmanlı tabyasında olan Türkmenlerin yani Anadolu Alevilerinin kıyımları önce “Müftü Hamza Efendiden aldığı fetvayla 40 bine yakın Alevi kılıçtan geçiren” Yavuz’un yaptıklarını,(**Osmanlı Alevi Ayaklanmaları Baki Öz**) 6.12. 1606 da Hırvat Kökenli Nakşibendi Tarikatının sadrazamı Kuyucu Murat Paşa 155 bin Alevi diri diri kazdırdığı kuyulara gömdüğü ile ikinci Mahmut döneminde 1826 yılında yapılan iki yüz bine yakın Alevinin Aksaray da ve Anadolu da da yok edilmesini bilmeyen yok demek daha doğru olur. Gerçi Yavuzdan ve Osmanlıdan öncede bu kıyımları sıralamak mümkün.Eyvallah bu olayların büyük faturası önce tabi ki Tekkelerin başındaki Bektaşi Babagan Postnişinlerine, Anadolu Dedelerine ve Türkmenlere kesilmiştir. Büyük bir kısmım perişan bir yaşamla karşı karşıya kalarak; saklanmak ve Anadolu dışına sürgün olmak ile hayatın sosyal, ekonomik problemlerini yaşayıp Anadolu’yu bile terk etmek zorunda kaldıkları belgelerle mevcut.. Hatta Osmanlı topraklarını terk etmek zorunda kalmışlardır.

Osmanlı İmparatorluk tarihinde ilk olarak 1527 Yılında Kalender Çelebi Ayaklanması ile 30 bin kişi şehit olmuş Kalender Çelebi Öldürülmüş ve Tekkenin faaliyetleri resmi olarak askıya alınmıştır. Bu olay büyük bir oranda binlerce Türkmen’in korkudan süneleşmesine veya Anadolu’yu terk etmelerine neden olmuştur. Bu süreç, ayrıca yol ve erkenin uzun bir süre, Anadolu Dedelerinin her türlü cefayı çekerek, Anadolu Alevilerinin Aleviliğini yaşatma mücadelesini devam ettirmeleriyle, Osmanlının Tekkeyi yakın bir tarihten sonra yeniden açmasıyla karşı karşıya bıraktırmıştır. Bunun neden ise Osmanlı Tekkenin kapalı olmasıyla, Anadolu Aleviliğinin daha da güçlendiğini anlamış olması ve kendi “TEKKE” anlayışının devam için Tekkenin açık kalması zorunluluğunu görmesiydi.

“Gerek iç ayaklanmalar gerekse de 1514’te **Yavuz ile Şah İsmail** arasındaki **Çaldıran Savaşı**’na eşlik eden Alevî kırılmaları sürecinde Osmanlının yanında saf tutan **Bektaşî Dergâhı**, 1516’da **Balım Sultan**’ın ölümüyle denetim dışına çıkar. Anadolu’da yaşanan katliamların etkisi Dergâh’ın ezilmiş olan vicdanının başkaldırmasını sağlayacak ve bunun yansıması olarak **Yusuf Bali oğlu Kalender Çelebi** postnişin seçilecektir. Bu değişimle birlikte Dergah, elini Osmanlı’dan çekip halka uzatacaktır. Bu tercihiyle **Kalender Çelebi**, Dergâh’ı Osmanlı etki alanının dışına çıkaracak, halkın dertleriyle bütünleştirecek ve bunun kaçınılmaz sonucu olarak Dergah, halkın Osmanlı’ya karşı başkaldırı merkezine dönüşecektir. Ne ki bu direniş, yine Bektaşî dergahının eğitiminden geçmiş **Yeniçeriler** tarafından kanlı bir şekilde ezilecektir.

Kalender Çelebi Ayaklanması üzerine, o güne kadar kollanan Dergâh lağvedilecektir. Ancak 26 yıl sonra Osmanlı, 1552 yılında **Sersem Ali Paşa**’yı **"Baba"** yapıp postnişin atayarak Dergâh’ı yeniden işlevselleştirecektir. Çünkü toplumsal kontrol aracı olarak Dergâh’a olan gereksinim kendini dayatacaktır.

Ancak bu atama, İstanbul ve Balkanlar’da değil ama Anadolu Alevilerinde kabul görmeyecek, muhalif Babalar, Anadolu’daki Kızılbaş ocaklarla birlikte paralel ve yasadışı bir Bektaşî örgütlenmesi yaratacaktır. Böylece Bektaşilik, **"Babaganlık"** ve **"Dedeganlık"** adlarıyla günümüze kadar gelen yapısal bir bölünmeye uğrayacaktır. Babagan kolu Yeniçerilerin manevî ihtiyaçları dahil Osmanlı’nın kontrol aracı işlevini sürdürürken, Dedegan kolu Anadolu Aleviliği’nin ağırlıklı merkezi olacaktır.

“(Tarihçe Yeniçeri-Bektaşî ilişkisi ERDOĞAN AYDIN - Hafta Sonu 01.09.2007-Cumhuriyet “Babagan kolu süreği Balım Sultana izafe edilen, 1551 yılında Sersem Ali Dede Baba ile resmîyet kazanan Bektaşî yan süreğidir” (Yunus Koçak 19.01.2008 tahtacılar)

İkinci olarak da II. Mahmut dönemi olan 1826 yılında kapatılmıştır. Bu olaydan sonra teke kapatılmamıştır. Hamdullah Çelebi Görevden alınmış yerine Nakşi Bendi Tarikatının Şeyhleri atanmıştır. Tekkenin içindeki camide o zaman inşa edilmiştir. Burada da Tekkenin kapanmamasını içeren anlayış devam etmiştir. Son olarak da 1931 yılında Tekeler ve Zaviyeler kanuna sürecinde Cumhuriyet döneminde kapatılmış olmasına rağmen 1958 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından onarımına başlanmış ve 16 Ağustos 1964 Yılında Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı bir müze olarak açılmıştır. Anadolu da ki 60 Ocak bu dönemde Tekeye gelerek Vallahtın Ulusoy dan icazet almışlardır. Bu baskı ve stratejinin Cumhuriyette de devam ettiğinin son örneğidir. Bu toplu kayıt olmalar ve destur almalar Osmanlıdan Cumhuriyete intikal eden Anadolu Aleviliğini Tarikat öğretileriyle biçimlendirmesindeki stratejinin Anadolu coğrafyasında devam ettiğinin bir yansımasıydı ki bunun Cumhuriyetin Milli Şefi’nin, Devletin Din öğretimi için Diyanete yeni bir bilimsellik kazandıracak ve İlahiyat Fakültelerinin açılmasına sebep olacak olan İmam Hatip Liselerini açması ile DP iktidarının Milli Şefi’in bu başlangıcına katkıda bulunarak bu güne kadar gelen iktidarlara devam etmesini sağlayan Anayasa hükümlerine koymasıyla yasallaşış olmasıdır. Ne yazık ki burada üzücü olan Cumhuriyeti kuran bir liderin “Tekke ve Zaviyeler” kanunu ile yaptığı yasallaştırdığı uygulamalara, yine Cumhuriyetin kurucusu kadrosunda yer alan Cumhuriyetin partisi olan CHP parti başkanının bu yasayı hiçe sayarcasına tarikatı bir dini eğitimi verecek ve de sonrada rejimi yok edercesine örgütlenecek tarikatların anlayış ve örgütlenmesinin önünü açmış olması.1996 yılında Türkiye Cumhuriyeti başbakanlığında yapılan tarikatları ziyareti örnek gösterilebilir.

3 Mart 1924 tarihinde TBMM üç önemli kanunu kabul etti. Bunlar 429 sayılı “Şeriye ve Evkaf ve Erkan-ı Harbiye Umumiye Vekaleti’nin İlgasına Dair Kanun(bu kanunla Diyanet İşleri Reisliği kurumu oluşturuldu)”, 430 sayılı “Tevhid-i Tedrisat Kanunu” ve 431 sayılı “ Hilafetin İlgasına ve Hanedanı Osmaninin Türkiye Cumhuriyeti Memaliki Haricine Çıkarılmasına Dair Kanun”

8 Haziran 1931’de çıkarılan “ Evkaf Umum Müdürlüğü 1931 Mali Yılı Bütçe Kanunu” gereğince

Diyanet Merkez Teşkilatı'nda bulunan Dini Müesseseler Müdürlüğü personel ve kadrosuyla Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne aktarıldı.

Diyanet İşleri Reisliği 22 Haziran 1935 yılında çıkarılan 2800 sayılı kanun ile ilk kez teşkilat kanununa kavuştu.

İsmet İnönü ve 153 arkadaşının teklifiyle iki yıl sonra Laiklik İlkesi Anayasa'da yerini aldı.

7 Ocak 1946'de kurulan Demokrat Parti aynı yıl yapılan seçimlerde 62 sandalye kazandı.

CHP'nin 7.Kurultayında alınan kararlar ile aşağıdaki hususlar hayata geçirildi:

1947'de Hacca gideceklere döviz tahsisi,

Şubat 1949'da ilkokul 4.ve 5.sınıflara isteğe bağlı olarak din dersi konulması,

5424 sayılı kanunla yüksek düzeyde din adamı yetiştirmek üzere Ankara Üniversitesi'ne bağlı İlahiyat Fakültesi'nde düzenleme yapılması,

15 Ocak 1949'da on aylık imam hatip kursları açılması,

1 Mart 1950'de Türk büyüklerine ait türbeler ve sanat değeri olan türbelerin yeniden ziyarete açılması.

15 Ocak 1949'da kurulan Günaltay Hükümeti TCK'nın 163.maddesini yeniden düzenleyerek Türkiye'de din-devlet ilişkilerine ve İslamcı siyasete önemli sınırlamalar getirdi (Dine dayalı devlet kurmaya yönelik propaganda yapmayı ve örgüt oluşturmayı suç olarak tanımlayan 163.maddenin görüşülmesi sırasında Mecliste çok sert tartışmalar yaşandı. Bazı muhalif milletvekilleri bu düzenlemeyi "İslam'a tecavüz etmekle, laikliğe aykırı olmakla, dinsizliği korumakla, komünist kokusu taşımakla, perde arkasından dinsizlik yapmakla" suçladılar)

CHP iktidarının son günlerinde DİB'e ilişkin yeni bir düzenlemeye gitti;

Diyanet İşleri Reisliği ismi Diyanet İşleri Başkanlığı olarak değiştirildi.

Vakıflar Umum Müdürlüğü'ne devredilmiş olan camiler ve cami görevlileri tekrar DİB'e bağlandı.

Merkezdeki bazı birimlerin ismi değiştirilip yeni birimler açıldı.

Başkanlığa 941 yeni kadro tahsis edildi.

İlk defa geçici vaizlik kurumu getirildi ve vaizler maaşlı olarak kadroya geçirildi,

Köy ve kasabalarda kadrosuz olarak imamlık yapma işi de başkanlık ve müftülerin yazılı iznine bağlandı.

14 Mayıs 1950 seçimlerinde % 53,59'unu alarak iktidara gelen DP dini alana ilişkin önemli düzenlemeler yaptı:

Arapça ezan yasağı kaldırıldı,

Devlet radyosunda Kuran yayınları başlatıldı,

Din dersleri hala isteğe bağlı olmakla birlikte programın bir parçası haline getirildi,

7 ilde 7 yıllık imam hatip okulları açıldı,

Ortaokulların ilk iki senelik programına din dersi konuldu,

İstanbul'da Yüksek İslam Enstitüsü açıldı,

1961 anayasası ilk defa Diyanet İşleri Başkanlığı'na yer veren ana yasa oldu. Anayasa'nın 154.maddesi,

" Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı özel kanunda gösterilen görevleri yerine getirir" demekteydi. 633 sayılı teşkilat kanunu, kuruluşun her biriminin ayrı ayrı görevlerinin nelerden ibaret olduğunu belirlediği gibi, bu görevlere atanacakların niteliklerini de sınırlamıştır. Bu yasa ile bucak ve köylere kadro verildi. Bu kanundan önce köy imamları 442 sayılı köy kanununun 83.maddesine göre müftünün aracılığıyla tayin oluyordu ve ücretleri köylüler tarafından veriliyordu.

1976'da çıkarılan 1982 sayılı yasa Cumhurbaşkanınca Anayasa Mahkemesi'ne taşındı ve 13 maddesi iptal edildi. DİB, bugün 1965 yılında yapılan ve 13 maddesi iptal yasayla yönetilmektedir.

19 Nisan 1967'de ilk defa bir cumhurbaşkanı, Cevdet Sunay DİB'i ziyaret etti.

DİB'i ziyaret eden ilk başbakan Bülent Ecevit. 1 Eylül 1978'de Ecevit'in ziyaret ettiği Tayyar Altıkulaç, genel müdür iken görevden alındığı DİB'e başkan pozisyonunda Ecevit sayesinde dönmüştür. DİB başkanı olarak 12 Eylül yönetiminin din ve laiklik politikalarında özellikle de cemaatlerin siyasi

merkezle irtibatlarının yeniden organize edilmesinde, yurtdışındaki Türklere dönük din hizmetlerinin resmi kimliğinin yaygınlaştırılmasında, din derslerinin ilk ve orta eğitimde mecburi hale getirilmesinde hayli etkili olacaktır. AKP'den meclise giren Altıkulaç, TBMM eğitim komisyonu başkanı olarak imam hatip liseleri tartışmalarında aktif olarak yer aldı.

1982 anayasası ile DİB'e ilişkin maddeye "milletçe dayanışma ve bütünleşme" ifadesi eklendi. **Ruşen Çakır ile İrfan Bozan'ın TESEV Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etütler Vakfı tarafından yayımlanan Şubat 2005 tarihli çalışma "Sivil, şeffaf ve demokratik bir Diyanet İşleri Başkanlığı mümkün mü? Tahtacılar sitesinde azı bölümlerden Hasan Al Eren 02 12 2007**

Osmanlı'nın 1500'li yıllarından önce yaşanan ve tarihimizde altın harflerle yerini koruyan yeri her zaman kalıcı ve prestijli tarihçilerinden HALİL İNANLIK'İN Doğu Batı Dergisinde yayımlanan an beş makalesinin toplandığı Doğu Batı Makaleler I kitabındaki çalışmalarından bir alıntıdan sonra Osmanlı'nın 1500 yıllarındaki siciliyle devam edelim;

C. Tarihte ne olmuş: Otman Baba vakıası

Yaşayan en prestijli Osmanlı tarihçilerinden olan Halil İnalçık'ın Doğu Batı dergisinde yayımlanan on beş makalesinin toplandığı Doğu Batı: Makaleler I kitabındaki çalışmalardan bir tanesi de, "Otman Baba ve Fatih Sultan Mehmed" adını taşımaktadır. Otman Baba'nın dervişlerinden Küçük Abdal tarafından 1483'de yazılan Velayetname-i Sultan Otman, Velayetname-i Şahi ve Velayetname-i Sultan Baba adlarını taşıyan menakibname'ye dayanan makale, Hacı Bektaş'dan sonra, Şeyh Şuca'dan önce kainatın merkezi ve eksenini anlamına gelen kutbu'l-aktab sıfatını taşıyan ve aynı zamanda menakibname'de kan-i velayet(velayet kaynağı), Sırr-i Hakk(tanrının gizli gerçeği), Zat-i bi-misal (tanrının eşi olmayan zatı), Maksud-i İnsan(insanın erişmek istediği son aşama) olarak da sıfatlandırılan Otman Baba'nın Sultan Memed ile olan ilişkisini ve bu çerçevede sünni ulemanın tavrını incelemektedir.

"...Sonraları devlet hazinesinden önemli bir paranın, Sultan'a devletin devamı için dua eden yüzlerce du'a-guyan takımına ayrılmasının, aslında, halkın hükümdara bağlılığını sağlama amacına hizmet ettiği açıktır. Belirtmek gerekir ki, bu du'a-guyan ve cami hatipleri arasında bir çok tarikat şeyhi bulunmaktadır. Hükümdarı destekleyen, para ve vakıf kabul eden bunun gibi işbirlikçi(conformist) şeyh ve dervişlere karşı Otman Baba ateş püskürür: 'Bu meşayih deyu bilinenler evliyayüz deyüb halka yalan yanlış çürük marifet satarlar ve dünyalar cem'edüb irşad ve mürüd bizimdir diyüb şermasar-i Hakk olurlar'

Baba'nın ikiyüzlü yalancılar olarak suçladığı böyleleri arasında ulema, sufiler, danışmendler ve vakıf ve zaviye yöneten meşayih sayılmıştır. Bu yüzden, ulema, kadılar ve medrese öğrencisi danışmendler Otman Baba ve abdallarının baş düşmanlardır ve onlara karşı hükümetin sorumlularından en sert önlemlerin alınmasını isterler"

Bu sert önlemin ne olduğunu makaleden okuyalım:

"... Bir gün Baba, Silivri-Kapı'da oturuyordu, Fatih'in Mahmud Paşa ile yapacağı seferi konuşurken, Macarlar'dan Belgrad Kalesi'ni almak niyetinde olduğunu işitti. Baba doğrularak Sultan'ı bu seferi yapmaması için uyardı ve dedi ki, "çanlarına od tıkarlar, kaçarsın". Sultan bu söz üzerine hiddete geldi, kılıcını çekip yürüdü. Mahmud Paşa ileri atılıp " hay sultanım neylersin, zinhar ve zinhar sakın sen tasavvur ettiğin kimse değildir, gafil olma ki bu sahib-i velayettir" dedi.

Bu uyarıya aldırmayan Sultan, Belgrad Seferi'ni yaptı(1456) ve her şey Baba'nın dediği gibi çıktı. Başka bir defa Baba, Sultan şehirde dolaşırken Sultan'ın önüne çıktı ve doğrudan şu soruyu sordu: " Tiz cevap ver ki, sultan sen misin, yohsa ben miyim". Fatih onu tanıdı ve atından inip elini öptü; dedi ki "padişah sensin ve sırr-i hudasın ve ben senin kemine kemterünüm babacığım," dedi.

Ondan sonra Sultan ile derviş arasında gizli konuşmalar(mermuzat) oldu. Onun ardından Sultan solaklardan biriyle Baba'ya altın gönderince çok kızdı ve solağı kovdu(Metin: 19b-20b).

Menakibname'ye göre, Belgrad Seferi'nden sonra Fatih, Otman Baba'nın velayet gücüne tam bir

inanç gösterdi ve başarılı seferler yaptı. Velayetname'de en dramatik hikaye, Baba'nın kendisini Fatih'e bir mürid ve rehber olarak kabul ettirmesi üzerinedir. Olay, 1474 yılının sonuna doğru cereyan etmiş olmalıdır. O tarihte Otman Baba iki üçyüz abdalı ile birlikte Edirne'dedir. Kılık kıyafetleri ve davranışları şehir halkını hayretler içinde bırakmaktadır. Halk koşuşup bu garip görünümlü dervişleri ve başlarındaki heybetli koca adamı görmeye gelmektedir. Otman Baba, elindeki kütüğü savurup onları uzaklaştırır.

Şehir halkı aralarında tartışmaya girip fakir, alçak gönüllü kimseler, Otman Baba ve dervişlerine korku ve saygı ile bakıyor; yukarı sınıftan seçkin kişiler, özellikle ulema ve danişmendler şiddetli düşmanlıklarını gizlemiyorlar; idare adamları kadı ve subaşı ise bir an önce kurtulmak için, onları şehirden dışarı atmaya çalışıyorlardı. Otman Baba'nın ulemaya ters düşen rafizi inançlarını halka açıklaması ulemayı dehşete düşürüyordu. Ulema, bu sözleri söyleyen birinin kesinlikle kafir durumuna düştüğünü ilan ettiler. Bunun üzerine şehrin kadısı Otman Baba ve dervişlerinden, hapse atma tehdidiyle, bir an önce şehri bırakıp gitmelerini istedi; yoksa, Sultan'a durumu arz edeceğini kendilerine bildirdi.

Otman Baba dervişleriyle birlikte Doğu-Balkan'da özyurtları doğrultusunda yola çıktı ise de, sonra fikrini değiştirip Kırk Kilise(Kırklareli)den tekrar Edirne'ye geldi. Bunun nedeni, Velayetname'ye göre, Baba yolda İstanbul tarafına bir "nazar" atması ve "Hasan Hüseyin Şehri" dediği İstanbul'a gitmek için yukarıdan emir almıştı. Kaynağımız, az ileride bunun gerçek nedenini açıklamaktadır. Çünkü, Sultan Baba'nın ve yanındaki ve yanındaki abdalların tutuklu olarak İstanbul'a gönderilmesini emretmişti. Buna karşı abdalların nasıl bir tepki gösterdiğini, sözde birisinin gördüğü şu rüya açıklamaktadır: Velayetname'ye göre derviş rüyasında, Hz. Ali görünüşünde, elinde bir kılıç başında kızıl-börk bir adamın semadan inerek Otman Baba'ya şunları söylediğini görmüş: "Ey iki cihanın sırrı ve serveri! Gel müriüvvet kerem eyle, bize destur ver ki şol munafıkları kiralım". Bu abdalların isyan paralosaydı. Baba onlara sabır tavsiye eder.

İsyan ve dirence çağıran bu sözler, bize Şeyh Bedreddin, Şah İsmail ve Pir Sultan Abdal gibilerin arkasından giden Alevi-Rafizi dervişlerin Osmanlı Devleti'ne karşı ne duyup düşündüklerini açıklar. 1511'de Osmanlı Devleti şehzade kavgaları sonucu bir iç kargaşaya düştüğü zaman, Teke'de Şah Kulu, Türkmen dervişlerin acımasız kin ve gazabını anlatır. Bu noktada Baba, Sultan'ı bile karşısına almaktan çekinmez. Sultan'ın gönderdiği kul, onu tutuklu olarak bir araba içinde İstanbul'a götürme emrini biidirince Baba "heybet ve celali" içinde kütüğünü havada sallayarak "kimdir o Mehmed dedüğün" diye karşı geldi.

Böylece abdalların korkusunu dağıtır ve onların başına geçip İstanbul'a yönelir. Velayetname'den öğrendiğimize göre, bu yolculuk onun nam ve şanının yükselmesine yardım eder. Mesela, Babaeskisi kasabasına geldiklerinde halk ona karşı çıkıp ellirni öpmek için koşuşurlar, onun için kurbanlar keserler. Hatta, onu tutuklu olarak götüren padişah kulu, herhalde bin yeniçeri yaşakçı kendi borkününün Hacı Bekdaş'dan geldiğini söyler ve Baba'ya sempatisini açıklar. Grup Küçük-Çekmece'ye gelip de uzakta İstanbul görünce, Baba ayağa kalkıp abdallarına şöyle hitap eder: "Durun oğlanlar ki, Hisar'ı alalum ve hasud leşkerin kuralım ve münkirlerin bağrın kese-lüm". Abdalların yorumuna göre, Sultan Mehmed ve İstanbul'da yaşamakta olan Müslümanlar şehri, ancak "zahir" de Müslüman yapmışlardır; şimdi ise Velayet çağıdır ve şehir onun kerametine sahne olacaktır. İstanbul halkı, velayeti inkar ettikleri için Müslüman sayılmaz.

Baba ve abdalları İstanbul'a girince kalabalık halk kitleleri onları seyre çıktılar. Bazıları onları tuhaf ve garip buldularsa da, bazıları çok etkilenerek kutsal kişiler olarak karşıladılar. İdare başındakiler onları Atmeydanı'nda kazığa oturtmak, çengele takmak için hazırlık yapmışlardı; Velâyetname'ye göre, onlar Sultan'ın Otman Baba hakkında maksadını değiştirdiğinin farkında değildirler. Fatih'e son emrini almak üzere gittiklerinde hayretle gördüler ki, Sultan ilk kararını değiştirmiş, Baba'nın ve abdallarının Silivri-Kapı'da Kılıç-Manastırı'nda yerleştirilmelerini emretmiştir. Abdallar, bunun Otman Baba'nın bir

kerameti sonucunda olduğuna inandılar. Fakat bu değişikliğin nedenini anlamak güç değildir. Fatih, böyle bir soykırımın ülkede halk arasında doğuracağı tepkiyi son anda, belki vezirlerin uyarısı üzerine, anlamış olmalıdır. Fatih'in, bir sefer kararına karşı duran ikiyüz yeniçeriyi toptan acımasızca idam ettiği hatıralardadır.

Kayda değer ki, ulema, siyasi sonuçlarıyla fazlaca kaygılanmayıp onların vücutlarıyla beraber rafizi düşüncelerinin yeryüzünden kaldırılmasıyla ilgiliydiler ve Velayetname'ye göre, idamların yerine getirilmesini istemekte idiler.

Manastır bir asker takımı tarafından çevrilmiş olup abdallar ölüm tehdidini her an duymaktaydılar. Bu durumda Otman Baba, hiddetle elindeki kütüğü yer vurarak şöyle bağırdı: “Bre çirkin... koca ki, kiminle urgan çekişirsin ki, uş sarayını başına yıkub kendüzümü sana bildireyim ki, bana Kütüğü Büyük Ahir Zaman Kocası derler” ve kütükle yere bir kaç kez vurdu. Abdallar sakünleşti. O gece İstanbul'da büyük bir fırtına koptu; Sultan, sarayında bir köşeden bir köşeye koşmaya başlamıştı. Ertesi gün Divan-i Hümayun'u topladı ve bu görülmemiş olayın anlamını sordu. Velayetname'ye göre dediler ki: “Ol kişinin mecmu'-i alem ve yirmi dört bin mürsel peygamberce kuvveti vardır ve nübüvvet ile velayet burunda oturur, seni tac u tahtınla yere salıb helak” eder.

Bununla beraber ulema, Müslüman halk arasında tefrika çıkarmaya yeltenenler, abdallardan hiç olmazsa bazılarının idam edilmesi gerektiği üzerinde durdular. Velayetname'yi okurken o zaman İstanbul'da halk arasında son derece gergin bir havanın esmekte oluşunu hissetmekteyiz. Veziriazam Mahmud Paşa'nın idamından az zaman geçmişti, herkes onun haksız yere idam edildiğini düşünüyordu. Son derece otokratik Sultan'a karşı kamuoyu, Mahmud'u bir şehit mertebesine çıkaracak, sonraları bu sevgi, onun adına yazılmış bir menakıbnâme'de kendini ölümsüzleştirecektir. Mahmud'un Otman Baba'yu koruduğu hakkında Silivri-Kapı hikayesini de burada anımsamalıyız. Nihayet Fatih, Veziriazam Sinan Paşa'yı, kadıasker ve kalabalık ir maiyetle manastıra gönderdi. Abdalların ortasında koca derviş hepsine karşı “heyhet ve celalini” göstermeden geri kalmadı ve abdallarıyla beraber şehrini terk etti.” **Ruşen Çakır ile İrfan Bozan'ın TESEV Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etütler Vakfı tarafından yayımlanan Şubat 2005 tarihli çalışma “Sivil, şeffaf ve demokratik bir Diyanet İşleri Başkanlığı mümkün mü? Tahtacılar sitesinde azı bölümlerden Hasan Al Eren 02 12 2007**

Bu kısa tarihsel belirtmeden sonra yine akademik düzeyli araştırma örneklerine devam etmekte yarar görüyorum, cümlemim içeri anlamında;

Özellikle Osmanlı Kraliyet tarihinin II. Bayezid'le başlayan, Yavuz, Kanuni, II.Selim, III.Murat IV. Murat ve II. Mahmut Dönemi Osmanlı topraklarında Anadolu Alevilerin en çok isyan ettiği ve de en çok zulme kıyım uğradıkları dönemler olarak karşımıza çıkmakta. Gerçi Osmanlı tarihinin bu konuda (Anadolu Aleviliği konusunda) temiz bir sicile sahiptir demek bence doğru bir sav değildir. “Evet IX. Yüz yıldan tasavvuf erenlerinin Anadolu ve Ön Asya coğrafyasına akınlarının sonucu XI. Yüz yılda bu coğrafyada tarikatların doğduğunu görmekteyiz. Bu tarikatların daha sonraki yüzyıllarda, özellikle 13.yüzyılda varlıkları iyice belirginleşmiştir. Anadolu coğrafyasın da Bektaşilik ise 15.yüz yılda Babai dervişlerin Hacı Bektaş Veli'nin ananeleri etrafında birleşerek kurdukları tarikata Bektaşilik tarikatı adını vermişlerdir.[1] Ahmet Yaşar Ocak: Bektaşî Menakıbnamelerin de İslam Öncesi İnanç Motifleri. İstanbul 1983: 1-2.

Osmanlı ve geçmiş dönemdeki imparatorluk dönemlerinde de Anadolu da nüfusunun çoğunluk olarak Türkmenlerden oluşmaktaydı. “Lakin bu Türkmenler her iki İmparatorluk tarafından dan dışlanmış ve kırsal kesimlerde göçebe olarak yaşamalarını sürdürülmeye zorlanmışlardır.” (Prof. Dr. Fuat Köprülü “Les Origines de L'Empire Ottoman) Bu dönem Anadolu da mevcut Doğu Bizans ve Anadolu'ya akın eden İslamlığı kabul etmiş savaş akıncıları arasındaki çekişme Türk akıncılarının egemenliğiyle sonuçlanmıştır. Savaşın işgalcileri ile Göçerin işkalcılığı arasındaki bariz fark ; Göçerlerin kendi yaşamlarını kültürel bütünlüklerini, sosyolojik yaşamlarındaki gelenek görenek ve inanç kültürlerini daha

sağlıklı bir taşımayla berabere getirmeleridir. Bu yaklaşımla baktığımız da bu coğrafyada ki öz kültürün mevcudiyeti aşıkır. Bu mevcudiyet Anadolu yönetimlerinin temel bir sorunu olarak bugün olduğu gibi o günde mevcuttu. Osmanlı imparatorluğu dönemindeki ki bu mevcudiyet yönetimler açısından, büyük bir rahatsızlığı ve endişeyi de beraberinde taşıymaktaydı.

Türkmen erenlerinin öncüllüğünde kurulan Osmanlı İmparatorluk Yönetimleri bu sorunun çözümüne; öncelikle bu Türkmen topluluğu etkileyen ve onların bütünlüğünü pekiştiren erenlerin, dedelerin ve ozanların, kendileriyle ittifak yapmalarını sağlayacak bir yapıyı kurma stratejisi, öncelikli olarak ön planda ele alınıp coğrafyasında ki uygulamalarla yaşama geçirilmeye çalışılmaktaydı. Burada da kentsel hayatın yerleşik tarikat örgütlenmeleri bu stratejiye daha uygun düşüyordu. Kırsal kesimde yaşayan göçerler değil. İşte Bektaşî Tarikatı diğer tarikatlar gibi zaman zaman kesintiye uğrasa da bu stratejinin içine çekilerek biçimlendirilmeye ilk sırayı alıyordu. Bu akışın sonucu Bektaşî tarikatın özellikle “Osmanlı Yönetiminin Tarikat” anlayışına göre biçimlendirilmeye çalışılması, isyanlar sonrasında zaman zaman kesintilere uğrasa da kapatılmadan başına Nakşî şeyhlerinin atanmasıyla strateji hedefini bulmuş oluyordu.

“Peki Nakşî- Bektâşîler sözü nereden çıkmaktadır?”

“1826 yılında 2. Mahmut (maymun)’un buyruğu ve başta Nakşî-bendilik olmak üzere, tüm tarikatların fetvası ile Bektâşî tekkeleri kapatılmış, bir çokları da yakılıp yıkılmıştır. Sadece 1826 yılından yüz sene önce kurulmuş tekkeler kalmıştır. Kalan bu tekkelerin başına da bir Nakşî şeyh atanmıştır. Bazı tekkelere atanan şeyh, Nakşîliği terk edip Bektâşî olmuşlar (Örneğin Hacıbektaş’a atanan şeyh), bazıları da Nakşîliğin kurallarını yumuşatarak Bektâşîleri saflarına çekmeye çalışmışlardır. Refik Engin Erenlerimin bahsettiği grup bu ikinci gruptur. (Doç. Dr. Özgür Savaşçı 06.04.2006 tahtacılar.com)”

Ben bu ikinci grup denilenlerin bu stratejinin ürünü olduğu kanısındayım. Sayın Savaşçı

Yalnız burada göz ardı edilmemesi gereken önemli bir konu; özellikle Selçuklular ve Osmanlılar döneminde karmaşık durumlu süreç, mistik ve gizli kardeşliğe dayanan dinsel yaşamın başlamasını sağlamaktaki rolleri ile dünya olaylarından uzaklaşarak dine dönmekle kuvvetli bir zıtlık oluşturan iki etkende işliyordu.

Bu etkenlerin birinci; örgütlü derviş tarikatlarının Pirleri olarak Celaleddini Rumi ve Hacı Bektaş gibi mistiklerin doğuşuna yardımcı olmuştur. İkinci etken ise Bektaşîler örneğinde, örgütlü bir TARİKATIN ortaya çıkışı, güçlenmesi ve yayılmasında muhtemelen en büyük rolü oynadı. Prof Fuat Köprülüye göre ; Küçük Asya dervişlerin çoğu Kalenderiye mezhebini ve ona göre bu Kalenderiye hareketi, henüz üzerinde herhangi bir eleştirel araştırma yapılmamış, da olsa İslami dinsel tarihin önemli olaylarından (Edebiyat fakültesi Mecmuası “Anadolu da İslamiyet” No 4, s.297) Bu dervişler , tarikatlarının temel ilkeleriyle uyumlu olarak sürekli seyahat halinde yaşarlardı. (Edebiyat fakültesi Mecmuası “Anadolu da İslamiyet” No 4, s.298) Onlar için dünyada el etek çekmek ve yarını düşünmemek temel bir ilkeydi. Eğilimleri aşırı bir Alevi teolojisine yönelikti ve Türkmen kabileleri üzerinde etkileri büyüktü. İshak Baba ayaklanmasında Maraş, Tokat ve Amasya yörelerinde İshak Babanın asılmasına kadar Türkmen kabilelerinin kadın ve çocuklarıyla birlikte coşkuyla savaşarak Selçuklu kuvvetlerini defalarca yenmeleri, her iki İmparatorluk döneminde aynı tarikatların varlıklarını aynı oranda devam etmiş olmalarıdır. Aslında Anadolu’yu İşkale eden Selçuklu ordusunun büyük bir kısmını Türkmen kabileleriydi. Bunlarla gelen Türkmen babaları çok etkiliydi. Sonrada Anadolu da Selçuklulara karşı İsyancılar çıkartıp Selçuklularla savaşa dahi girmişlerdi. İşte bunun sebebi Türkmen kabileleri ve boylarının dışlanmasından kalan politikalarıyla asimilasyon ve Abbasi imparatorluğuna Selçukluların eğilimli olamaya başlamasından kaynaklanmaktaydı. (Johon Kingsley Birge –Bektaşîlik tarihi II.Bölüm-Tarikatın 1250 -1550 civarında ki Balım Sulatan Zamanına Kadar Birinci Bölüm I. 13.Yüzyılda Anadolu’nun durumu)

Halkın, Selçukluların kraliyet saltanatlarının baskısı altındaki dönemi; özellikle sıradan halk için yaşamın belirsizliğinin yüz yılıydı; Celaleddin Rumi tarafında yazılmış farsça bir şiir olan MESNEVİ'den ilham alan bir şehir tarikatı olarak MEVLEVİLER, Selçuklu döneminde kentsel yaşamda yönetimlerle sağlıklı ilişkiler kurarak varlığını devam ettirirken, geniş köy nüfusuyla ilişkili kırsal alanda göçebe yaşayan Türkmenlerin dışlanması devam ediyordu. Aynı zamanda edebiyatı sıradan halkın Türkçesinde olan, her zaman orduyla ilişkili piri gezginci bir Türkmen baba'sı olan Hacı Bektaş'ın da merkezi yönetimlerle ilişkisi de sağlıklı bir akış içinde devam ediyordu. Lakin Türkmenlerin dışlanması önlenemiyordu. İşte Osmanlı dönemine de intikal eden Küçük Asya hareketleri, tüm Osmanlı döneminde etkinlikleri genişletmeye mahkum olan iki tarikatın daha da gelişmesine neden oluyor. Sürecin akışı içinde Kırsal Kesimden Yerleşik Kentleşmeye başlayan Bektaşiliğin yönetim anlayışlı tarikat örgütlenmesine paralel kurumsallaştırılması, 1500 li yıllardan sonraya rastlamaktadır. Bektaşilik özünden uzaklaşmaya başlamış ve "İslami Yönetim Anlayışlı Tarikat-ati" bir örgütlenmeyle öncüllük görevini yürütmeye devam etmişti. Balım Sultanla başlayan bu Kurumsallaşmaya ve tarikat anlayışlı biçimlendirilmeye yakından bakmakta yarar görüyorum. Bu süreç 16. yüzyıla raslayan bir başlangıçtır. *Osmanlı'nın takip ettiği İslami düşünce tarzı 16. yüzyıldan itibaren tartışmayı ve sorgulamayı istisnaları dışında bırakmış, skolastik bir tarza bürünmüş, felsefi tartışmalar boşlanmıştır.*

Kabaca, 16. yüzyıldan itibaren bu topraklar felsefeyi terk etmiştir. İslam, adeta imamın sadece tebliğ ettiği, cemaatin ise sadece tebellüğ ettiği şekilde yaşanmaya başlamıştır. İslam, önemle Osmanlı'nın son döneminde, büyük çapta felsefeyle alakası olmayan bir tebliğ-tebellüğ geleneği içine girmiştir. Ancak, yüzyıllardır yerel kabul edildiği için söylemi ne kadar statükonun savunusuna dönüşse de kabul görmüştür.

Bizzat Şerif Mardin, birer felsefe yuvası olan tarikatların 16. yüzyılın sonlarından itibaren felsefeyi bırakıp, ekonomi ve önemle siyaset ile uğraşmaya başladığını söyler.

Cumhuriyet yeniye inşa etmeye çalışırken felsefesizliği bizzat İslam düşünce tarzının son yüzyılda Osmanlı'da yaşadığı felsefesizlikten almıştır. Cüneyit Cansever Hürüriyet 27 Mayıs 2008 Şerif Mardin ve Türkiye'de felsefenin sefaleti (I)

Evet özellikle varlığını ve etkinliğini 1270 yıllara da kırsal kesim TÜRKMENLERİNİ örgütlenmesi ile coşkunlaştıran tarikatın, Balım Sultana kadar gelen iki yüz elli yıllık süreçte, özellikle son yüzyılda bu felsefi anlayıştan kentsel alandaki yerleşik yaşamla özünden uzaklaşması Osmanlıya da miras olmuştur.. Bu örgütlenme varlığının Osmanlı Yönetim anlayışının çizdiği ve biçimlendirdiği bir kurumsallaşmayla sürdürmesi tarihsel bir gerçek. Balım Sultanla birlikte Tekkede durum tamamen değişmeye başlamış, Kurumlaşmanın Osmanlı yönetim anlayışıyla olana ittifakı sürecini günümüze kadar irdelemek gerekir diye düşünüyorum.

Bu başlangıcı 1500'lerde 1826 kadar üç asrı aşkın süredir. Bu sürecin uzantısı günümüze kadarda varlığını sürdürmektedir. Bu gün Bulgaristan sınırları içinde kalan ve Edirne'nin 40 Km güneyine uzaklıktaki Seyit Ali Sultan Tekkesine ilgi duyan II. Beyazi tarafından 1501 yılında Hacı Bektaş Köyündeki Tekkenin başına getirilen Balım Sulatan öncülüğünde yalpanlar, günümüzde de devam ediyor demek çokta yanlış bir tez olmadığı katindeyim.

"Yüzyıllardan beri gelen Alevi- Bektaşiliğe ait kuralları derlemiş ve dergahta bir düzen içerisinde yaşama geçirilmesini sağlamıştır. Sözel olan Bektaşî geleneğinde düzenlemeler yaparak, yazılı metin haline getirmiştir. Yapısal olarak Bektaşiliği "kurallara bağlamış"tır. Balım Sultan'la Bektaşilik erkan namesi son biçimini almıştır. Böylece geniş bir coğrafik alana yayılan Bektaşilik uygulamasında "birörneklilik" sağlanmış olur.

Balım Sultan XVI. y. yılda Bektaşiliği Haydariliğin bir kolu, türevi olmaktan kurtarır, Haydarilik etkilerinden arındırır. Osmanlı Devleti'nin de desteğini alarak Hacı Bektaş'ın adına yeniden yapılandırır. Artık bu yüzyıldan sonra Bektaşilik bağımsız bir tarikattır. Diğer Batıni- Alevi eğilimli

tarikatlari içerisinde eritip özümleyecek güçtedir.

Balım Sultan yola, tarikatin pratiğine sürekli bir biçim ve içerik kazandıracak yeni etkiler getirmiştir. Geliştirilen erkana göre yola girenlerle sıkı ilişki içerisinde örgütlenmiş bir Bektaşî toplumu ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Tarikata bir disiplin getirmiştir. Kent içi ve kenti çevreleyen tekkelerde daha yetkinleştirilmiş “bir ritüel ve örgütlenme” başlatmıştır. Giderek düzenlenmiş sistemin dışında kalan köy gruplarından farklılaşan, bir biçime ulaşmış Bektaşîlik Tarikatı yaratmıştır. Bu örgütünü kendisi tarafından kurulan sistemin “ruhani ve örgütsel” başı olan Dedeler’le yaymayı ve yaşatmayı amaçlamıştır. Çelebiler Anadolu ve köylük yörelerde tutunurken, kentsel yörelerde Balım Sultan ekolü benimsenir. Balım Sultan, soydan Alevi olmayanlara kapı açarak Bektaşî olabilmelerinin yolunu açar ve Alevi- Bektaşîlik alanında önemli bir reform yapar. Dedebabalık’la yönetilen Bektaşîliğin bu kolu ne var ki fazla yaygınlaşmamış, bugün ancak birkaç yüz bin kişilik bir topluluktan öteye gidememiştir.

Balım Sultan’a kadar Bektaşîlik, genellikle kırsal kesimlerde ve köylük yörelerde tutunmuş, Alevi- Türkmen içerisinde benimsenme olanağı bulmuştur. Özellikle Aleviliğin bir türeği ve Aleviliği yeniden biçimleyen, derenleştiren, onları eğiterek disipline eden bir eğilim olarak kendini ortaya korken, Balım Sultan’la kentsel kesimlere ve Osmanlı aydınları arasına da girmiştir. Böylece Bektaşîlik tarihinde yeni bir dönem başlar ve Bektaşîler; “Köy Bektaşîsi”, “Kent Bektaşîsi” olarak farklılaşırlar. Kent Bektaşîliğine “Nazenin Tarikatı” veya “Babagan Kolu (Babalar Kolu)” da denir. (

<http://www.aleviweb.com/forum/archive/index.php/t-53.html>-Bektaşîlik Tarikatı’nın Kuruluş Süreci (Baki Öz)

“Kızılbaş denilen unsurlar söz konusu olduğunda, bunların Hac Bektaş Tekke’sinin ÇELEBİLERİYLE, Doğrudan bir örgütsel bağlantıları olmuştur. Öte yandan Balım Sultan’dan BAŞLAYARAK sözcüğün dar anlamıyla, Balım Sultan’ca geliştirilen erkana göre yola girmiş olan daha sıkı ilişkili olarak örgütlenmiş Bektaşîler ortaya çıkmıştır. Başlarına dede denilen ve 1925’e kadar onların başı da hacı Bektaşî Tekke’sinde yaşayan bu guruba, tekkeleri sadece Bektaşî adını taşıyan her yerdeki, Arnavutluk, İstanbul, Kahire ve başka yörelerdeki Bektaşîler dahildi. İşte, yazarın tarihsel kökenler anlayışına göre, 13. Yüzyıldan başlayarak, Küçük Asya’da halkların ismen ait oldukları çeşitli dinlerden karışmış unsurlar içeren bir tür halk dini gelişti. Hacı Bektaş’in bu harekete yardımcı olan gezginci ruhani önderlerden biri olarak giderek artan bir şekilde üstünlüğü tanındı, yalnızca Kırşehir yakınındaki köy adını ondan almakla kalmadı, tüm Küçük Asya da onun adı pir olarak ünlendi. Balım Sultan’la kent içi ve yakınlarındaki tekkelerde daha yetkinleştirilmiş bir ritüel ve örgütlenme başladı. Bu örgütlenme, belirli ölçülerde çok benzer inanç ve uygulamaları sürdüren, fakat Bektaşîlik’in düzenlenmiş sisteminin dışında kalan köy gruplarından farklılaştı ve daha biçimsel olarak örgütlenmiş Bektaşî Tarikatı haline geldi. Zamanla Hacı Bektaş Köyü’nde iki önder ortaya çıktı. Hacı Bektaş soyundan indiklerini iddia eden, Kızılbaş köy grupları ve diğerleri tarafından ruhani otorite olarak tanınan ÇELEBİLER, öte yandan mücerret olan, Hacı Baktaş’in yol evladından başka çocuğu olmadığını ileri süren- bel evladı değil, yol evladıdır- ve Balım tarafından kurulan sistemin ruhani ve örgütsel başı olan DEDELR” (John Kingsley Birge- Bektaşîlik Tarihi II.Dönem s.66)

Evet tarihi sürecin akışı sonunda net bir tablo yaratılmış ve bu güne de intikal ettirilerek devam edilmesi sağlanmıştır. Evet bu sürece baktığımızda da tarikatin Felsefi Anlayışı ile Hacı Bektaş Velinin kendi yaşadığı dönemdeki Mistik felsefe anlayışının ayanı bakış açısıyla devam etmediğini görmekteyiz “İstanbul’da yaşamış, 1942 yılında Hakk’a yürümüş ve merhum Bedri Noyan’ın “Bütün yönleriyle Bektaşîlik - Alevilik” adlı eserinin 6. cildinde kendisinden “son derece alçakgönüllü ve olgun bir zattı ve müşidi Ali Nutki Baba’yada pek bağlı idiler” diye övgüyle bahsettiği Mehmet Süreyya Baba “Tarikat-ı Aliyye-i Bektaşîye” adlı eserinde Hünkâr’ın mücerretliği hususunda bir baba ile muhibbini karşılıklı konuşurarak nazenin bir üslupla şunları belirtir.

-Efendim, Pir Hazretleri evlimiydi yoksa bekâr mıydı?

-Evlad! Benim Pirim evli idi ve halen yüce soyu, Allah'a hamdolsun devam etmektedir. Muhterem eşi ise Fatma Nuriye adındaki mübarek hanımdır

-Çoğu kimseler hatta Bektaşî tarikatı bağluları bile bekâr olduklarını söylüyorlar da? (**Hüseyin Albayrak 21.07.2007 tahtacılar.com**)”

A. A.: Eserinizde, Hacı Bektaş`ın aslında Vefai (Hayderi) bir Kalender şeyhi, Bektaşiliğin Kalenderiliğin bir kolu, Hacı Bektaş`ın Kalenderiliğinden dolayı mücerred (evlenmemiş) olduğunu söylüyor, Hacı Bektaş`ın Sünnilikle hiçbir alakasının olmadığını vurguluyorsunuz,. Hacı Bektaş`ın Kalenderilik özellikleri nelerdir. Bazılarının dayanak gösterip onu Sünnileştirmek istedikleri Velâyetnâme nasıl bir eser. Niçin Abdal Musa`ya çok önem veriyorsunuz. Bektaşiliğin esas kurucusu olarak kimi veya kimleri kabul etmeliyiz?

A. Y. O.: Sorularınız çok uzun. Cevapları da ister istemez uzun oluyor. Gerek Hacı Bektaş Veli`nin yaşadığı 13. yüzyıl Anadolu`sun da ki heterodoks sufiliğin geniş çapta Kalenderiyye akımı tarafından temsil edilmesi, gerek kaynaklardaki bilgilerimiz, özellikle de Velâyetnâme-i Hacı Bektaş-ı Veli`nin dikkatli analizinin bizi belirttiğiniz sonuca götüreceğini düşünüyorum. Burada Hacı Bektaş Veli`nin "çırılçiplak bir abdal" tabiriyle anıldığını gördüğümüz gibi dış görünüşüyle ve uyguladığı mistik yaşantısıyla da tıpkı çağdaşı Barak Baba`ya benzediğini görürüz. Barak Baba hakkında ise çok açık tarihsel bilgilerimiz vardır. Burada tafsilatına giremeyeceğim pek çok sebep yüzünden Hacı Bektaş`ı Sünni bir şeyh olarak kabul etmemiz mümkün değildir.

Hacı Bektaş Veli konar göçer bir Türkmen boyu içinde kısmen kapalı devre yaşadığı için zamanında pek fazla tanınmadığı görülüyor. Bugün, daha sonraki dönemlerde onun etrafında oluşan düşüncelerin etkisinde bulunanların buna itiraz edileceğini çok iyi biliyorum. Ancak şurası bir gerçektir ki, onun menkâbelerini bütün Anadolu`ya yayarak Hacı Bektaş`ın bugün bildiğimiz şekilde **tanınmasını sağlayan, 14. yüzyılda Sulucakarahöyük Tekkesi`nden yetişen Abdal Musa olmuştur. Hacı Bektaş kültürünü geliştirerek Bektaşiliğin fikir temellerini asıl oluşturup yayan Abdal Musa ve müridi Kaygusuz Abdal olmuştur. Abdal Musa bu bakımdan bence Bektaşilik tarihinde çok önemli bir yer işgal eder. Ama **bugün bildiğimiz şekliyle Bektaşiliği kuran, 16. yüzyıl başında Balım Sultan`dır. Hacı Bektaş kendisi fiilen Bektaşiliği kurmamıştır, ama hiç şüphesiz onun piridir ve Türk heterodoksisinin temel şahsiyetidir. (10 Temmuz 2003 Alevilik-Bektaşilik Üzerine Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak ile Söyleşi Ayhan Aydın)****

Bektaşilik ve Alevilik daha doğrusu Kızılbaşlık aynı kökten gelen bir olgudur. İkisi, başlangıçta halk diniydiler. Fakat zamanla, bilhassa XVI. yüz yıldan itibaren bölünmeler oldu ve iki farklı toplum oluştu. Bir yandan, yerleşik olan, tekkeye bağlı ve az çok örgütlenmiş Bektaşiler, diğer yandan, köylerde veya kırlarda oturan ve en eski zamanlardan beri dinleri batini olan Kızılbaş denilen toplumlar. (ALEVİ-BEKTAŞİLİĞİN TARİHİ KÖKENLERİ BEKTAŞİ-KIZILBAŞ (ALEVİ) BÖLÜNMESİ VE NETİCELERİ- İRENE MELİKOFF)

"15. yüzyıl sonları, Anadolu halkının Osmanlıyla ilişkilerinin koptuğu, hem çok ağır ekonomik koşullarda yaşamaya mahkûm edildiği hem de "**defter edilip**" on binlerce öldürüldüğü bir dönemdir. Bu sırada doğu Anadolu`da yükselen Safevi egemenliği ise, halkın Osmanlıya karşı direnişinde ciddi bir moral destek olacaktır. Osmanlı ise, halkla arasında giderek belirginleşen yabancılaşmayı gidermek yerine, onu ve moral kaynağı olan Safeviyi ezmeye yönelecekti.

İşte bu kritik dönemde önemi daha da artan Dergâh`a müdahaleler gerçekleşecektir. **Resul Bali`nin oğlu Balım Sultan**, 1501`de ölen **Yusuf Balı`nin yerine Dimetoka`dan getirilerek Dergâhı`ın başına postnişin atanacaktır. Balım Sultan "II. Bayezit tarafından Anadolu`daki Kızılbaşları, Şî-Safevî etkisinden kurtarmak için vazifelendirip Hacı Bektaş Dergâhı`nın başına" (E. B. Şapolyo`dan akt. M. Eröz, age., s.64) gönderdiği bir "görevli" dir. II. Bayezit, 1516`daki ölümüne kadar postnişin kalacak olan Balım Sultan`ın etkisini arttırmak için, Dergâhı ziyaret edecek ve Vilayetname`ye göre kubbesini kurşunla kaplatacaktı.**

Balım Sultan, Bektaşiliğin iç şekillenmesindeki önemi nedeniyle "**Piri Sani**" adıyla anılır. **Şemsettin Sami** `nin *Kâm`usü`l-A`lam`ında da belirtildiği gibi Tarikat`ın ayin ve adabı Onun tarafından konulmuştur. Öyle ki pek çok araştırmacı, bu nedenle Onu "**Bektaşiliğin esas kurucusu**" olarak tanımlamaktadır. (M. Eröz, **Türkiye`de Alevîlik Bektaşilik**, s.59) 12 imamcı/Kızılbaş ritüelleri Bektaşiliğin içine alarak halkla yaşanan kopuşmanın önünü almaya çalışan Balım Sultan, gerçekte Kızılbaş halkın Osmanlı karşısında direnişinin ideolojik dayanaklarını yok etmeyi amaçlar. Bu bağlamda Balım Sultan misyonu, Bektaşiliğin biçimsel olarak yeniden şekillendirilmesi, ama buna karşılık Hacı Bektaş etkisini kullanarak Kızılbaş halkı Osmanlıya boyun eğdirmektir.*

İşte bu gerçeklik, **Pir Sultan Abdal`ın Şah İsmail`e hitabeden dizelerinde şöyle yansır: "Hacı Bektaşoğlu'nun günahkâr gördüm / Aradım isyanı özümde buldum / Yüzümün karasın elime aldım / Aman Şahım mürüvvet deyu geldim". (A. H. Avcı, **Bize de Banaz`da Pir Sultan Derler**, s.80) (**Tarihce Yeniçeri-Bektaşî ilişkisi ERDOĞAN AYDIN - Hafta Sonu 01.09.2007-Cumhuriyet**)**

Merkezi Anadolu dan Balkanlarına içine de olduğu üç kıtaya sistematik bir örgütlenme stratejisiyle yaydırılan bu tarikat anlayışının adına "Osmanlı Bektaşî Tarikat Anamayışı" dışında bir isim vermek tarihin gerçeklerle dolu akışına ihanet olur kanısındayım.

Paragrafları çoğaltmak değil bu gerçekleri mısralara almak daha doğru oladır. Bu stratejik örgütlenmenin yayılımını bu coğrafyaların sivil hakları üzerinde değil askeri erkan alanlarında oluşturulan bir anlayışın sonuçlarının ne kadar yıkıcı ve can yakıcı olduğunu en yakın tarih olan 15 haziran 1826 da yaşananlarla anmak zorunda kalmaktayız.

Kuruluşundaki ki amacı; Bektaşî Dervişlerini mistik dinsel tarikat anlayışı olan çizgiden tamamen sapan, Pirin otorite ve sevgi anlayışını tanıtmak amacın dışında hiçbir ilkesellik oluşturmayan, tarihlerindeki sayısız ayaklanmalar ve akla hayale gelmeyen talep ve icraatlarla varoluşları devam ettiren, İmparatorluk coğrafyasında savaş esirlerinden ve devşirmelerden seçilen ve "Osmanlı Bektaşî Tekke" anlayışıyla eğitilen Yeniçeri diye adlandırılan bir askeri düzene sahip olan bu askerle, kendi başarılarına buyruk olmaları, yalnız sarayın değil, sivil halkı içinde de dehşet unsuru davranışlarıyla binlerce Türkmen ve Bektaşî'nin yok olma nedenlerini oluşturmuşlardır. Tabi yönetimlerin bu fırsatı değerlendirmeleri ise apayrı tarihi bir gerçek. Zorunluluk olarak tekrar belirme gereği görüyorum.

"Devletleşmenin gereği olarak kendisi Ortodoks İslâm`a yönelen Osmanlı, dönemin en önemli Bâtını akımı Bektaşîliği de, fethettiği toprakların kolonizasyonu ve oralardan devşirdiği Yeniçerilerin şekillendirilmesinde bir araç olarak kullanacaktı. Osmanlı'nın ilk dönemlerde halka Sünnilik dayatması yapmaması ve kendisiyle işbirliği yapanları fetihlerden paylandırması Bektaşîleri yedeklemesini kolaylaştırıyordu. İşbirliği yapmayanları ise, **Abdal Musa** örneğinde de gördüğümüz gibi yaşam hakkı tanınmayarak sıkıştırıracaktı. Buna karşılık Bektaşîler de, halkla aynı dinsel algıyı paylaşmaktan ve Hıristiyan inancıyla kolay etkileşim kurmaktan gelen güçleriyle, Osmanlı'nın halk üzerinde denetim kurmasını ve Balkanların kolonizasyonunu kolaylaştırıyordu. (**Tarihce Yeniçeri-Bektaşî ilişkisi ERDOĞAN AYDIN - Hafta Sonu 01.09.2007-Cumhuriyet**)

"BU MEYDANDA NİCE BAŞLAR KESİLİR

Bu noktada **I. Melikof**; "**İlk Osmanlı Sultanları tarafından fethedilen ülkeleri Türkleştirmek ve İslâmlaştırmakla görevli kolonizatör dervişler olan Bektaşî Tarikatı, XIV. yüzyılda Yeniçeriler ordusuna bağlandı. Osmanlı gücünün kolu ve seçkin ordusu Yeniçeriler, İslamı kabul etmiş Hıristiyan çocuklar arasından devşirmekte ve Türk çevrelerde yetiştirilmekte idiler. Bu asker ocaklarının, yeni alınan ülkeleri İslâmlaştırmakla görevli bir dervişler tarikatına bağlanışının açıklaması buradadır. Böylece Bektaşîler, yeni alınan ülkelerde, Osmanlı propagandasının aracı oldular. Tarikatın Balkanlar`da ve Arnavutluk`ta gelişmesinin sebebi de budur" (Uyur İdik Uyardılar, s.108) diyecektir. Böylece Osmanlı`nın savaşçı, baskıcı ve kolonizatör kimliğine yedeklenme durumuyla karşı karşıyayız; ki bu, barışçıl/pasifist bir dünya görüşünün mimarı olan Hacı Bektaş adına büyük bir trajedidir.**

Bu noktada vurgulanması gereken bir diğer durum da, Bektaşî Dergâhı'nın, Vefailik, Babailik, Kalenderilik, Hayderilik, Hurufilik vb. Bâtını "**tarikatlari arasında en mühimi değil**" iken, devletle bu özdeşleşme sayesinde "**14-16. asırlar arasında (...) diğerlerini kendi içine alıp erittikten sonra**" (F. Köprülü, **Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu**, s. 103) en yaygın ve etkin tarikat niteliği kazandığı gerçeğidir. Ancak Osmanlı işbirliğiyle büyümenin bir de faturası olacaktır; ki bu, Bektaşî hümanizminin terki ve içinden çıktığı Anadolu Alevilerine yönelik pek çok katliamın uygulayıcısı olan Yeniçeri'nin yatağı olmaktadır.

Dergâhın bu tavrı, toplumun Sünnileştirilmesi sürecinde, halkın ideolojik ve moral direncini kıran önemli bir faktör olacaktır. Bâtını inancında ısrar eden halkın, ekonomik olanak ve can güvenliğini yitirdiği süreçte, Bektaşî Dergâhı, İstanbul başta olmak üzere geniş bir örgütlenme olanağıyla ödüllendirilir. Aleviler, şehirlere giremez, hatta timar sisteminin bile dışına atılırken, Bektaşilik Osmanlı'nın başkentinde Yeniçeriyle birlikte 'hizmet' vermiştir. Yeniçerilerin içeride ve dışarıda çıkılan fetih ve tenkil seferlerine şu Bektaşî Gülbankını okuyarak gitmesi çarpıcıdır:

Allah Allah İllallah

Baş uryân, sine puryân, kılıç al kan

Bu meydanda nice başlar kesilir olmaz hiç soran

Eyvallah... eyvallah

Kahrımız kılıcımız düşmana ziyan

Kulluğumuz padişaha ayân

Üçler, yediler, kırklar

Gülbang-ı Muhammedi, Nûr-i Nebi, Kerem-i Ali

Pirimiz, sultanımız hünkâr Hacı Bektâş-i Veli

Demine devranına hu diyelim Huuuuuuuu..."

(Tarihce Yeniçeri-Bektaşî ilişkisi ERDOĞAN AYDIN - Hafta Sonu 01.09.2007-Cumhuriyet)

"BEKTAŞİLİĞİN TASFİYESİ"

1700'lerde Kızılbaşlık sorunu esas olarak halledilmiştir. Artık Bektaşiliğe bu anlamda eskisi denli büyük bir gereksinim yoktur. Yayılma da durmuş, buna bağlı olarak kolonizasyon politikaları da eski önemini kaybetmiştir. Aynı dönemde Yeniçeri de, devletin bütün kurumlarıyla yaşadığı çürümeye uğrayacaktır. Artık eskisi gibi etkin bir zafer makinesi olmadığı gibi içeride de her soruna müdahil, çoğu zaman da isyancı, tehditkar bir güçtür. Askeri teknolojinin değişimine bağlı olarak da ordunun yenilenmesi, dolayısıyla Yeniçerinin tasfiye edilmesi gerekmektedir.

Özetle soğukkanlı bir egemenlik aygıtı tarafından köklerinden çekilip alınan zavallı insanlardan oluşturulan gayri insanî bir yapıya sahip olan Yeniçeri, bizzat güvencesi olduğu gayri insanî düzenin başına sorun olacaktır. Bunun sonucu Yeniçeri, 1826'da, kendi yaptığı zulümleri aratacak bir vahşetle, son bireylerine varana dek imha edilecek; üstüne tüy dikmek babından bu katliama bir de isim takılacaktır: Vaka-i Hayriye (hayırlı olay)! Böylece Kapıkulu devleti, kendi topyekûn çürümesine çare ararken, en çürümüş parçasını, artık kendisi için taşınamaz bir yük haline gelen bir uzvunu kesip atacaktır.

Saraydaki şeriatçı ulema, Yeniçeri katliamının sıcaklığı daha geçmeden, Nakşibendî, Mevlevî ve Halvetî tarikatlarıyla birlikte, daha önce Yeniçeri nedeniyle dokunamadıkları "sapkın" Bektaşî tarikatının tasfiyesini gündeme getirecektir. **II. Mahmut, Şeyhülislâm Tahir Efendi** nin fetvasını alıp Bektaşî tarikatını tasfiye edecektir.

"Bektaşiler, peygamberlik iddiasından sonra, karışıklığa yatkın olan halkın kalbini çelip kötülüklerle sürüklediler. Özellikle cahil insanlara ve Yeniçerilere sokulup işledikleri kötülüklerle onları da baştan çıkarıp isyan edecek duruma soktular" gerekçesiyle, **"Osmanlı Devleti yolundaki"** şeyhlerin kararı sonucunda 4 Zilhicce günü önemli Bektaşî önderleri idam, diğerleri sürgün edilecekti. Bu bağlamda

Bektaşî tekkelerinin çoğu yıkılıp yakılacak, geri kalanlar camiye çevrilecekti; bir tek Hacı Bektaş Tekkesi açık bırakılacak, ama onun da başına bir Nakşibendî şeyhi getirilecekti. Kalan Bektaşî halkın da ehl-i Sünnet yapılması yönünde genel bir seferberlik başlatılacaktı (Gülağ Öz, Yeniçeri Bektaşî ilişkileri, s.68-71) Böylece Osmanlı, kuruluşunda temel rol oynamış olan Bektaşilik, üstelik yüzyıllarca lanet bir işbirliği yaptırıldıktan sonra tasfiye edilecekti.

Özetle Bektaşî Dergâhı'nın Yeniçeri Ordusu ile olan ilişkisi, ordunun kuruluşunda da tasfiyesinde de dramatik bir muhteva taşıyacaktı. Osmanlı'ya hizmet, bu devşirme hanedanın ihtiyaçlarınca belirlenmiş ve bu ihtiyaç bitince de sadece Yeniçeri değil, Kızılbaş halkın sisteme boyun eğdirilmesi ve Yeniçeri'nin eğitiminde temel işlev gören Bektaşî Dergâhı da tasfiye edilecekti. Çünkü gelinen noktada Devlet, boyun eğmiş de olsa bu Bâtını örgütlenme ve yorumu tahammül edemeyecek denli Ortodoks bir zihniyetçe fethedilmiştir. “ (Tarihçe Yeniçeri-Bektaşî ilişkisi ERDOĞAN AYDIN - Hafta Sonu 01.09.2007-Cumhuriyet)

Bu özetlemeden sonra üçüncü doneme başlangıç yapamaya, yani 1826 dan 1925 kadar olan gelişmeleri de II bir makale olarak iletceğim.

Aşk-ı Niyazlar

Hüseyin Aldoğan

Sinemilli Pir Ocağı/ Pazarcık/ Kahramanmaraş

Sayın Hüseyin Aldoğan, Sevgili Dedem,

(09.02.2009)

21 Ocak 2009 tarihli gruba yolladığım mailime verdiğiniz uzun yanıtı bol zaman ve emek harcayarak hazırlamışsınız. Çeşitli yazarlardan, tarihçilerden, ki bunların büyük bir kısmı - başta Profesör Halil İnalçık olmak üzere - alanında yetkin ve saygın kişilerdir] alıntılar yapmışsınız. Ancak bunlardan Erdoğan Aydın'a "torpilli" davranmanız yazınıza gölge düşürüyor. Bir masabaşı araştırmacısı olan Sayın Aydın'a Şakir Keçeli babaerenlerin verdiği yanıtı mutlaka okumalısınız. (Çarpıtılan Tarih, Şakir Keçeli, Hacıbektaş Eğitim ve Kültür Derneği Yayınları, No. 3, Ankara, Haziran 2008, 102 sayfa; Ön ve Arka Kapağı yazımın altında, eserin "Bektâşilik/Alevîlikte ve Türklerde Hz. Ali" başlığı altında tanıtımı için linki de şöyledir: <http://kanalkultur.com/de/content/view/403/42/>).

Anladığım kadarıyla Bektaşîliği grupta görüşmeye açmak istiyorsunuz. Ancak bu görüşmeye siz ocakzade kimliğinizle mi katılacaksınız yoksa araştırmacı kimliğinizle mi, burası belli değil. Belli olsa bile böylesi bir tartışma, internet ortamında kime, ne yarar sağlayacak?

Ülkemiz bilim ve araştırma dünyasında, aydınlar arasında tartışma güncelliğinden bugüne kadar zerre yitirmemiş olan "Osmanlı" ve "tarikat" kavramlarını ısrarla Bektaşîlik kavramıyla ilişkilendirmekle tartışma ne mesafe katedecek?

Milattan sonra 561 yılında dünyada Müslümanlık yoktu. 100 yıl sonra da Hz. Ali'miz katledildi. Aşağı yukarı 1000 yıl sonra da [1516'da] Bektaşîlerin Pîr-i Sâni'si Balım Sultan Hazretleri Hakk'a yürüdü. Demek istediğim her şeyin bir başlangıcı var. Burada sorun veya konu nedir? Daha eskinin daha muteber olması mı?

Yanlış sorulara doğru yanıt vermeye çalışmak abesle iştigaldir. Yanlış ve/ya subjektif terminolojiler ile de bir yere varılmaz. Ben bir garib Bektaşiyim, gurbette ekmek parasını kazanmaya çalışan biçare bir akademisyenim. Yani ne bir Ocakzadeyim ne de bir araştırmacı. Mazur görün, açmaya gayret ettiğiniz tartışmaya katılamayacağımı şimdiden belirtmek isterim.

Hakk erenler ikrarlarımızı pek, yolumuzu pak eyleye...

Dr. Özgür Savaşçı

(09.02.2009)